

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Milana Podhrázkého a soudců Mgr. Ing. Petra Šuránka a Mgr. Jana Čížka v právní věci žalobce: **D. K.**, nar., bytem x, zastoupený zákonnou zástupkyní R. Z., nar. x, bytem x, a obecnou zmocněnkyní Mgr. E. D., nar. x, adresa pro doručování x, proti žalovanému: **Výchovný ústav, střední škola a školní jídelna, Obořiště 1**, se sídlem Obořiště 1, Příbram, zastoupený JUDr. Vladimírem Kyselákem, advokátem se sídlem Zahradnická 140, Příbram I, o žalobě proti nezákonnému zásahu,

t a k t o :

- I. Určuje se**, že umístění žalobce na samostatný a uzamčený pokoj ve Výchovném ústavu, střední škole a školní jídelně, Obořiště 1, v období od 30. 1. 2015 do 4. 2. 2015 bylo **nezákonné**.
- II.** Ve zbylé části se žaloba **zamítá**.
- III.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Žaloba a vyjádření žalovaného

Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 7. 4. 2015 u Krajského soudu v Praze se žalobce domáhal určení, že

jeho umístění na samostatný a uzamčený pokoji ve Výchovném ústavu, střední škole a školní jídelně, Obořiště 1 (dále jen „Výchovný ústav Obořiště“) v období od 30. 1. 2015 do 4. 2. 2015 bylo nezákonné, a dále určení, že podmínky pobytu ve Výchovném ústavu Obořiště v období od 20. 1. 2015 do 4. 2. 2015 a absence vyhodnocení potřeb žalobce a přijetí individuálního plánu pro práci s žalobcem byly nezákonné.

Uvedl, že mu byla nařízena ústavní výchova a byl umístěn v období od 20. 1. 2015 do 4. 2. 2015 ve Výchovném ústavu Obořiště. Dne 30. 1. 2015 okolo 22.00 hod. byl napaden a zraněn skupinou ostatních nezletilých. Následujícího dne byl ošetřen v chirurgické ambulanci Oblastní nemocnice Příbram. Napadení bylo oznámeno Policii ČR, která provedla šetření. Od 30. 1. 2015 do 4. 2. 2015 byl umístěn do izolace na zdravotnický pokoj, který se zamykal, a přístup do pokojů měli pouze pedagogičtí pracovníci. Na pokoji neměl vybavení pro aktivní trávení volného času, mobilní telefon mu byl zapůjčen až v 5. den pobytu. Během pobytu na pokoji byl pedagogickými pracovníky navštěvován zpravidla třikrát denně, když mu nosili konvici s čajem a jídlo. Délka návštěvy trvala obvykle zhruba 5 minut, vyjma delšího, asi patnáctiminutového rozhovoru s pedagogickým pracovníkem k okolnostem napadení ve 4. den pobytu. Dne 4. 2. 2015 si ho vyzvedla matka a převzala ho zpět do své péče. Umístění na uzamčený zdravotnický pokoj představuje podle žalobce nezákonné omezení jeho osobní svobody zaručené v čl. 8 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). K omezení osobní svobody dítěte s nařízenou ústavní výchovou může vést pouze umístění do oddělené místnosti za podmínek podle § 22 zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 109/2002 Sb.“). Podmínky tohoto opatření ovšem nebyly splněny, neboť žalobce nebyl agresivní, naopak se stal obětí a v izolaci strávil nepoměrně delší dobu, než je zákonem stanovená doba pro pobyt v oddělené místnosti. Žalovaný s ohledem na závažnost situace a legitimní zájem na ochraně zdraví žalobce mohl podle § 23 odst. 1 písm. a) nebo c) zákona č. 109/2002 Sb. povolit žalobci pobyt nebo přechodné ubytování mimo zařízení. Žalovaný však za tímto účelem neučinil žádné kroky, aby mohl rozhodnout o pobytu nezletilého u matky, případně na jiném vhodném místě.

Žalobce dále spatřuje nezákonný zásah v obecném režimu a chodu výchovného ústavu, jemuž byl v průběhu pobytu vystaven. Z čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte vyhlášené pod č. 22/1991 Sb. (dále jen „Úmluva o právech dítěte“) vyplývá požadavek individuálního přístupu ke všem dětem. To se odráží například v požadavku vyhodnocení potřeb dítěte a jeho rodiny a přijetí individuálního plánu ochrany dítěte v režimu podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění účinném do 30. 9. 2015 (dále jen „zákon č. 359/1999 Sb.“) nebo při poskytování sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Při výkonu ústavní výchovy však podobný požadavek chybí. Primárním cílem školských zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy je zajištění práva dítěte na výchovu a vzdělání. Tomu odpovídá i pojetí programu rozvoje osobnosti dítěte podle § 5 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb., který je pouze „návrhem specifických a vzdělávacích potřeb podle § 2 odst. 10, stanovených v zájmu rozvoje osobnosti“. Zákon č. 109/2002 Sb. tak formuluje svůj primární cíl v rozporu s účelem ústavní výchovy, který je především sociální, nikoli pedagogický a lze jej definovat jako zajištění přiměřené péče a pomoci dětem, které z nejrůznějších důvodů nemohou vyrůstat ve své vlastní rodině nebo v náhradním rodinném prostředí. Výkon ústavní výchovy má sloužit primárně k poskytování pobytových sociálních služeb, základním požadavkem by

proto mělo být vyhodnocení potřeb dítěte a vypracování individuálního plánu. Žalobce byl vystaven plošnému restriktivnímu režimu, v jehož rámci např. ani nemohl opustit areál zařízení bez doprovodu pedagogického pracovníka. Individuálním a plánovitým způsobem nebylo přistupováno k trávení jeho volného času v zařízení. Žalobce se domnívá, že v důsledku kumulace výše uvedených skutečností, lze zacházení ze strany žalovaného kvalifikovat také jako špatné zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy.

Žalovaný se vyjádřil tak, že žaloba není důvodná a navrhl její zamítnutí. Nesouhlasí s tím, že by žalobce byl podroben režimu výrazně zasahujícímu do jeho osobní svobody z toho důvodu, že bez doprovodu vychovatele nemohl opustit zařízení. Toto tvrzení znamená nepochopení skutečnosti, že každý z chovanců ústavu se musí podřídít režimu vnitřního řádu. Poukázal na skutečnost, že žalobce své zranění vyfotografoval a fotografii zaslal kamarádce, která informovala jeho matku. Matka až na základě této skutečnosti volala druhý den ráno do ústavu. Žalobce měl možnost a povinnost incident nahlásit nočnímu vychovateli, což však neučinil, v čemž žalovaný spatřuje účelové jednání s cílem dosáhnout přemístění mimo ústav. Žalobce byl druhý den dopraven do nemocnice na vyšetření, napadení bylo rovněž oznámeno Policii ČR. Matka žádala, aby byl žalobce propuštěn domů. Zdravotní stav žalobce však nevyžadoval přijetí jakéhokoli opatření, žalovaný proto respektoval klidový režim a přání matky, aby se nedostal do styku s chovanci ústavu. Žalobce byl bez protestu umístěn na samostatný pokoj v lůžkové části ošetrovny, kde měl možnost kdykoliv zvonkem požádat o kontakt s kýmkoliv z odpovědných osob. Byl navštěvován při zajištění stravy a dále také zdravotnicí. Bylo mu umožněno několik telefonátů, během nichž si nestěžoval. Žalobce tedy na žádost opouštěl lůžkovou část ošetrovny. Proti umístění na pokoji po celou dobu neřekl ani slovo a neprotestoval. Pokud jde o naplnění času, měl různé časopisy, učivo, psací potřeby a sešity. Žalobce nebyl v izolaci z důvodu potrestání a měl vytvořeny neoptimálnější podmínky, jaké lze v zařízení vytvořit. Po dobu, co se žalobce nacházel v ústavu, nedošlo k porušení vnitřního řádu ústavu a nebylo porušeno žádné z žalobcových práv. Tvrzení o restriktivním režimu a omezení osobní svobody, považuje žalovaný za hrubou pomluvu, která útočí na dlouholetou dobrou pověst ústavu.

Žalobce odpověděl replikou, v níž uvedl, že ústavní výchova slouží jako ochrana před ohrožením příznivého vývoje dítěte, nelze-li ho zajistit ve vlastní rodině. Ústavní výchova představuje „umístění do vhodného zařízení péče o děti“ ve smyslu čl. 20 odst. 3 Úmluvy o právech dítěte. Podle jeho názoru je třeba rozlišovat mezi ústavními zařízeními a rodinnými zařízeními. V zařízeních ústavního typu se vytváří umělé, segregované prostředí, v němž je popřena individualita klientů a důraz je naopak kladen na řádné fungování zařízení a dodržování vnitřních pravidel. Pobytové zařízení je naopak orientováno na individualitu klientů, jejichž potřeby se snaží na individuálním základě zmapovat a soustavně a dynamicky s nimi pracovat. Žalovaný je podle žalobce povinen počínat si tak, aby se co možná nejvíce přiblížil principům fungování pobytového zařízení. Pravidla vnitřního chodu zařízení proto musí dostatečným způsobem zohledňovat individualitu a potřeby jednotlivých dětí a respektovat jejich práva. Dítě s nařízenou ústavní výchovou má právo opustit samostatně se souhlasem pedagogického pracovníka zařízení za účelem vycházky. Tento souhlas nelze chápat jako povolovací režim, žalovaný však plošně vnitřním řádem zbavil děti práva na samostatné vycházky. Pokud jde o podmínky, za nichž byl umístěn na pokoji, žalobce doplnil, že odpovídaly výkonu vazby, pouze s tím rozdílem, že obviněným ve výkonu vazby je zaručen nepřetržitý osmihodinový čas ke spánku, zatímco nezletilý byl v noci pravidelně probouzen tím, že na něj vychovatel svítil baterkou. Žalobce nemohl u sebe mít vlastní mobilní telefon, zpočátku ani na chvíli, později mu byl vždy na určitou dobu poskytnut.

S ohledem na situaci představovalo odebrání mobilního telefonu neoprávněný zásah do jeho důstojnosti a jeho soukromého a rodinného života. Žalobce se nemohl dívat na televizi, pustit si rádio, zahrát si hru, nebo si kreslit, ačkoliv mimo ústav je takový způsob zotavování zcela běžný. Zpočátku neměl k dispozici ani časopisy, které dostal až později.

Žalovaný v dalším vyjádření uvedl, že replika se nedotýká předmětu žaloby a je pouze rozsáhlým teoretizováním v otázce výchovy mládeže. Replika by dle názoru žalovaného mohla být důvodovou zprávou k novelizaci současné právní úpravy, eventuálně návrhem na zrušení Výchovného ústavu Obořiště.

II. Skutkový stav

Soud si vyžádal předložení úplného osobního spisu žalobce vedeného žalovaným. Z písemností obsažených v tomto spise soud zjistil následující skutečnosti:

Rozsudkem Okresního soudu v Chebu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 20 P 83/2003-87, byla nařízena ústavní výchova žalobce. Důvodem byly mj. problémy s docházkou, chováním a prospěchem ve škole, nerespektování rodičů, které vyvrcholilo jeho odchodem z domova, i skutečnost, že se žalobce dopustil pohlavního zneužívání nezletilé, za což mu byl uložen dohled probačního úředníka a výchovné opatření. Usnesením Okresního soudu v Chebu ze dne 4. 12. 2014, č. j. 20 P 83/2003 – 99, bylo rozhodnuto o přemístění žalobce do Výchovného ústavu, střední školy a školní jídelny, Obořiště 1. Usnesením Okresního soudu v Chebu ze dne 2. 2. 2015, č. j. 20 P 83/2003 - 161, byl žalobce na návrh matky předán do její péče. Ústavní výchova byla zrušena rozsudkem Okresního soudu v Chebu ze dne 12. 2. 2015, č. j. 20 P 83/2003 - 166. K faktickému přemístění žalobce z dětského domova do Výchovného ústavu Obořiště došlo dne 20. 1. 2015.

Podle lékařské zprávy MUDr. J. byl žalobce dne 30. 1. 2015 před 11.50 hod ošetřen v akutní chirurgické ambulanci Oblastní nemocnice Příbram. Byla u něj přítom zjištěna zhmoždění hrudníku, podvrtnutí a natažení krční páteře a povrchová poranění vlasové části hlavy. Lékař doporučil klidový režim a nošení měkkého krčního límce.

Z úředního záznamu Policie ČR, obvodní oddělení Dobříš ze dne 30. 1. 2015, soud zjistil, že žalobce podal téhož dne v 13.56 hod. vysvětlení ohledně fyzického napadení, k němuž mělo dojít dne 29. 1. 2015 kolem 22.00 hod. Uvedl, že byl sám v koupelně, když k němu přišli tři chlapci ze skupiny a ti se na něj vrhli. Srazili ho pěsti na zem a pak ho mlátili rukama a kopali do něj nohama asi po dobu 5-10 minut. Poté, co odešli, se žalobce vrátil na pokoj, aniž by nahlásil incident vychovateli, neboť měl strach. Poslal SMS kamarádce, která ji přeposlala matce, a ta telefonovala do ústavu a začala věc řešit.

Ze záznamů o pohybu žalobce a ze zápisů z knihy denní evidence, které jsou součástí osobního spisu žalobce, vyplývá, že matka žalobce oznámila dne 30. 1. 2015 zaměstnancům zařízení, že došlo předcházejícího dne k jeho napadení. Následně byl žalobce dopraven k lékařskému vyšetření a po návratu byl v 12.20 umístěn na lůžkovou část ošetrovny. Poté byl odvezen v 13.30 hod. k podání vysvětlení na Policii ČR. Ředitel žalovaného udělil pokyn, aby byl žalobce po návratu opět umístěn na ošetrovnu, a to až do odvolání. Současně uložil, aby bylo striktně zamezeno kontaktu žalobce s ostatními žáky skrze dveře a aby byl uschován

jeho mobilní telefon. V 14.20 hod. byl žalobce opět umístěn na ošetřovnu. Na ošetřovnu dostal „základní hygienu, ručník, pyžamo, pantofle a učení, aby si doplnil učivo. Byly mu uschovány oděvní svršky a boty“. V záznamech není uvedeno, že by v průběhu umístění na pokoj došlo k zvláštním událostem, že by si žalobce stěžoval na své umístění nebo že by měl jiné zvláštní požadavky. Bylo mu poskytováno jídlo a pití a byly s ním provedeny opakované pohovory. Žalobce byl průběžně několikrát denně kontrolován, a to i během noci. Podle záznamů mu byly umožněny telefonické hovory s matkou (30. 1., 31. 1., 1. 2. 2015), s bratrem (30. 1. 2015) a kamarádkou (31. 1. a 1. 2. 2015). Dne 2. 2. 2015 byly žalobci nabídnuty časopisy a knihy na čtení, což odmítl z důvodu, že nečte. Téhož dne oznámila matka, že chce požádat o umístění žalobce domů, a tento požadavek opakovala i v následující den. Ze záznamů vyplývá, že pracovníci žalovaného jednali od 2. 2. 2015 o pobytu žalobce u matky s kurátorkou žalobce z Městského úřadu Aš, která však podmínila souhlas s pobytem žalobce u matky předběžným opatřením soudu. Žalovaný o této skutečnosti informoval matku žalobce. Dne 3. 2. 2015 sdělil žalovaný žalobcově matce, že odjezd bude možný nejpozději dne 6. 2. 2015, neboť orgán sociálně-právní ochrany dětí dal souhlas s jeho odjezdem nejpozději na jarní prázdniny. Dne 4. 2. 2015 bylo žalovanému zasláno předběžné opatření soudu a souhlas orgánu sociálně-právní ochrany dětí s pobytem u matky od 4. 2. 2015. Žalobce i jeho matka byli následně o tomto opatření informováni. Matka si žalobce převzala na dovolenku dne 4. 2. 2015 v 14.30 hod.

Z osobního spisu dále vyplývá, že žalovaný dopisem ze dne 28. 1. 2015 požádal orgán sociálně-právní ochrany dětí o jeho vyjádření k pobytu žalobce mimo zařízení u matky v období od 6. 2. 2015 do 15. 2. 2015, tj. po dobu jarních prázdnin. Následně dalším dopisem ze dne 4. 2. 2015 požádal o souhlas s pobytem žalobce u matky již od 4. 2. 2015 a to z důvodu dovolenky. Orgán sociálně-právní ochrany dětí dopisem ze dne 4. 2. 2015 vyjádřil souhlas s tímto pobytem u matky.

V osobním spise jsou dále obsaženy závěrečné zprávy diagnostických ústavů, a to Dětského diagnostického ústavu Liberec, kde pobýval žalobce v období od 7. 1. 2013 do 11. 3. 2013, a Dětského diagnostického ústavu Plzeň, kde pobýval od 9. 1. 2014 do 28. 3. 2014. V obou případech bylo vypracováno podrobné hodnocení osobnosti žalobce a jeho chování z hlediska psychologického, etopedického, hodnocení jeho školního prospěchu a hodnocení jeho zdravotního stavu. Na základě těchto hodnocení byla vypracována individuální doporučení a plány pro další postup při výchově a vzdělávání žalobce. Součástí osobního spisu je též program rozvoje osobnosti dítěte vyhotovený žalovaným, který nebyl dopracován. Dokument obsahuje toliko základní identifikační údaje o žalobci, jeho rodičích a důvodech nařízení ústavní výchovy, o průběhu adaptace na pobyt, o přijetí do učebního oboru a o výsledcích vstupního pohovoru.

Soudu je z vlastní činnosti v obdobné věci vedené pod sp. zn. 46 A 91/2015 znám obsah vnitřních předpisů vydaných ředitelem žalovaného, a to vnitřního řádu a vnitřních směrnic, které upravují blíže organizaci činnosti a péče ve Výchovném ústavu Obořiště a práva a povinnosti dětí, osob odpovědných za výchovu a zařízení. V čl. 5.3 vnitřního řádu a ve vnitřní směrnici č. 5 je upravena časová organizace dne ve Výchovném ústavu Obořiště. Každý den v týdnu je rozdělen na časové úseky určené k výuce, stravování, úklidu, přípravě na výuku, plánování, hygienu atd. Budiček je každý den v 6.00 a večerka v 22.00, přičemž v sobotu a v neděli je budiček posunut na 10.00 a večerka v sobotu na 22.00 - 00.30. Vycházky dětí mimo zařízení jsou upraveny v čl. 5.4 Vnitřního řádu a ve Vnitřní směrnici č. 12 – Podmínky pro udělení vycházek. Vycházky jsou umožněny všem dětem s ústavní

výchovou, které o vycházku požádají skupinového vychovatele zpravidla v době skupinového plánování. Vycházky jsou udělovány zpravidla na dobu činnosti skupiny a osobního volna v rozsahu stanoveném kategoriemi a časovým kreditem. Časový kredit vycházek je stanoven ve vnitřní směrnici č. 11 podle zařazení do kategorie výhod podle chování dětí. Děti ve skupině 1 mají se souhlasem vychovatele možnost plánované vycházky v pracovní dny v rozsahu 4 hodin a po doporučení vychovatele celodenní vycházku v sobotu nebo neděli. V kategorii 0 jsou umožněny plánované vycházky se souhlasem vychovatele v sobotu nebo neděli v rozsahu 2 hodin. Konkrétní rozsah vycházky stanovuje skupinový vychovatel zejména na základě chování a plnění povinností dítěte.

Vnitřní směrnice č. 11 upravuje způsob hodnocení dětí a motivační systém za pomoci tzv. kategorií výhod podle chování dětí. V rámci týdenního hodnocení, které provádí skupinový vychovatel, jsou děti zařazeny do jedné ze čtyř kategorií – 0, 1, Domeček a Střecha - Byt. Děti jsou do kategorií zařazovány zejména s ohledem na jejich chování a plnění povinností. Podle zařazení do kategorie jsou dětem stanoveny tzv. výhody, např. různý rozsah vycházek a dovolenek, přiznání finanční odměny, posunutí sobotní večerky, možnost účasti na brigádách nebo individuálních aktivitách atp. V zásadě platí, že dítě, které se v týdnu dopustilo hrubých prohřešků, je zařazeno do skupiny 0, do skupiny 1 jsou zařazeny děti bez výrazných výchovných problémů a skupiny Domeček a Střecha-Byt jsou určeny dětem, které nevyžadují stálý dohled a jsou dostatečně samostatné.

Žalobce předložil soudu jako přílohu žaloby listinné přílohy, a to dva rozsudky Okresního soudu v Chebu o nařízení ústavní výchovy a o zrušení ústavní výchovy, dvě usnesení uvedeného soudu o přemístění žalobce do Výchovného ústavu Obořiště a o nařízení předběžného opatření, lékařskou zprávu, rozhodnutí ředitele žalovaného o přestupu žalobce do učebního oboru truhlář, tyto listiny jsou však obsaženy v osobním spise žalobce a soud je proto neprovedl jako důkaz z důvodu nadbytečnosti. Další listinné přílohy žaloby, a to návrh na přemístění žalobce zápisy nezletilého soud neprovedl pro nadbytečnost zčásti z toho důvodu, že skutečnosti, které jimi mají být prokázány, vyplývají již z obsahu osobního spisu žalobce, a dále proto, že skutečnosti z nich vyplývající nejsou pro posouzení věci relevantní. Pokud jde o výtisk facebookové komunikace mezi žalobcem a jeho kamarádkou P. L. a její písemné vyjádření, které žalobce přiložil jako přílohu repliky, soud k těmto listinám nepřihlížel, jelikož žalobce tyto listiny nenavrl jako důkaz, ani neoznačil, jaké skutečnosti by jimi měly být prokázány. Provedení těchto důkazů by tedy také bylo zjevně nadbytečné.

III. Právní posouzení věci

Krajský soud v Praze při rozhodování o žalobě vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s), neboť souhlas účastníků s takovým postupem byl presumován (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 7 As 93/2014-48; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz). Soud dospěl k závěru, že žaloba je z části důvodná (výrok I.) a ve zbytku žalobu jako nedůvodnou zamítl (výrok II.).

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy (dále jen „zařízení“) (...) musí být zajištěno základní právo každého dítěte na výchovu a vzdělávání v návaznosti na ústavní principy a mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána,

vytvářeny podmínky podporující sebedůvěru dítěte, rozvíjející citovou stránku jeho osobnosti a umožňující aktivní účast dítěte ve společnosti. S dítětem musí být zacházeno v zájmu plného a harmonického rozvoje jeho osobnosti s ohledem na potřeby osoby jeho věku.

Podle odst. 2 účelem zařízení je zajišťovat nezletilé osobě, a to zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osobě do 19 let (dále jen „dítě“), na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově (...) náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. Zařízení spolupracují s rodinou dítěte a poskytují jí pomoc při zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, včetně rodinné terapie a nácviku rodičovských a dalších dovedností nezbytných pro výchovu a péči v rodině. Zařízení poskytují podporu při přechodu dítěte do jeho původního rodinného prostředí nebo jeho přemístění do náhradní rodinné péče.

Podle první věty § 2 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb. zařízení poskytují péči jinak poskytovanou osobami odpovědnými za výchovu dětem s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou.

Podle § 14 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. výchovný ústav pečuje o děti starší 15 let se závažnými poruchami chování, u nichž byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova. Ve vztahu k dětem plní zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Podle odst. 2 se výchovné ústavy zřizují odděleně pro děti a) s nařízenou ústavní výchovou, b) s uloženou ochrannou výchovou, c) které jsou nezletilými matkami, a pro jejich děti, nebo d) které vyžadují výchovně léčebnou péči, popřípadě se ve výchovném ústavu pro tyto děti zřizují oddělené výchovné skupiny.

Podle § 20 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. dítě s nařízenou ústavní výchovou má právo a) na zajištění plného přímého zaopatření, b) na rozvíjení tělesných, duševních a citových schopností a sociálních dovedností, c) na respektování lidské důstojnosti (...) e) na vytváření podmínek pro dosažení vzdělání a pro přípravu na povolání v souladu s jeho schopnostmi, nadáním a potřebami, (...) h) účastnit se činností a aktivit zařízení organizovaných v rámci výchovného programu s výjimkou zákazu či omezení v rámci opatření ve výchově, stanovených tímto zákonem, (...)p) opustit samostatně se souhlasem pedagogického pracovníka zařízení za účelem vycházky, pokud se jedná o dítě starší 7 let věku, pokud nedošlo k zákazu nebo omezení v rámci opatření ve výchově stanovených tímto zákonem (...).

Podle odst. 2 písm. a) má dítě s nařízenou ústavní výchovou povinnost dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců zařízení, šetrně zacházet se svěřenými věcmi, nepoškozovat cizí majetek, dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, v prostorách zařízení a v osobních věcech udržovat pořádek a čistotu a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu zařízení, (...).

Podle § 22 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. v zájmu zklidnění agresivního dítěte a stabilizace jeho psychického stavu lze dítě starší 12 let v diagnostickém ústavu, dětském domově se školou nebo výchovném ústavu individuálně umístit do oddělené místnosti, a to na dobu nejdéle 48 hodin v průběhu 1 měsíce. Dítě lze v jednotlivém případě umístit do oddělené místnosti nejdéle na 6 hodin nepřetržitě. Účelem je zajistit ochranu zdraví a bezpečnosti dítěte samotného, ostatních dětí či pracovníků zařízení.

Podle § 23 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. ředitel zařízení je oprávněn v zájmu úspěšné výchovy dětí a) povolit dítěti za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem pobyt mimo zařízení, (...), k) dát příkaz k umístění dítěte do oddělené místnosti (...).

Podle § 30 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. ředitel ústavního zařízení může po předchozím písemném souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností povolit dítěti, které je v ústavním zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, pobyt u rodičů, popřípadě jiných fyzických osob (...).

a) Pravomoc soudu

Soud se v první řadě zabýval otázkou, zda je dána pravomoc soudů ve správním soudnictví rozhodnout o podané žalobě. Podle § 2 s. ř. s. ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických osob Soudní přezkum zákonnosti zásahu, pokynu či donucení správního orgánu podle § 82 s. ř. s. se týká pouze těch aktů správních orgánů, které patří do působnosti veřejné správy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2009, č. j. 6 Aps 2/2007 – 134; všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu uvedená v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz). Pravomoc soudů ve správním soudnictví je tedy dána tehdy, je-li předmětem řízení činnost vykonávaná v působnosti veřejné správy, která je z hlediska materiálního definována negativně jako souhrn činností veřejné moci, které nelze kvalifikovat jako zákonodárství nebo soudnictví. Není přitom rozhodující povaha práv, která byla zásahem dotčena, nýbrž veřejnoprávní povaha zásahu (srov. usnesení zvláštního senátu ze dne 5. 5. 2005, č. j. Konf 81/2004 - 12, publ. pod č. 448/2005 Sb. NSS).

Právní poměry týkající se výkonu ústavní výchovy jsou upraveny v zákoně č. 109/2002 Sb. Péče o děti s nařízenou ústavní výchovou je svěřena školským zařízením pro výkon ústavní výchovy, kterými jsou diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou a výchovné ústavy (§ 2 odst. 1 a 2 zákona č. 109/2002 Sb.). Tato zařízení mohou při poskytování ústavní péče jednat pouze na základě zákona a v jeho mezích, není zde dán prostor pro postup odlišný od zákona. Vůči dítěti vystupují zařízení do jisté míry autoritativně v pozici orgánu veřejné správy a jejich vzájemný poměr je vztahem nadřízenosti a podřízenosti. V zákonem stanovených případech je např. řediteli zařízení svěřeno rozhodování o právech a povinnostech dětí s nařízenou ústavní péčí (§ 24 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb.). Uvedené svědčí o tom, že činnost zařízení naplňuje znaky výkonu veřejné správy (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 12. 2015, sp. zn. 33 Cdo 4180/2014, dostupné na www.nsoud.cz).

Nelze nicméně přehlédnout, že zařízení pro výkon ústavní výchovy fakticky vystupují ve dvojí roli, jsou totiž jednak orgánem veřejné správy, který vykonává zákonem stanovenou působnost, a zároveň vystupují v pozici osoby poskytující náhradní rodičovskou péči, jejíž rozsah vyplývá z § 857 a § 880 až § 886 o. z. Je třeba citlivě rozlišovat mezi činnostmi, které jsou čistě výkonem náhradní rodičovské pravomoci, a činnostmi, které mají charakter výkonu veřejné moci. Dítě je vůči výchovnému ústavu v obdobném postavení jako vůči rodiči nebo jiné fyzické osobě, do jejíž péče bylo svěřeno, z čehož vyplývají vzájemná práva a povinnosti. Dokud se nestane svéprávným, je zařízení (resp. jeho vychovatelé a jiní pověřeni zaměstnanci) oprávněno usměrňovat dítě výchovnými opatřeními, jak to odpovídá jeho rozvíjejícím se schopnostem, včetně omezení sledujících ochranu morálky, zdraví a práv dítěte, jakož i práv jiných osob a veřejného pořádku. Naopak dítě je povinno se těmito

opatřením podřídit (§ 857 odst. 2 o. z.). Náhradní výkon rodičovské péče může zahrnovat celou škálu různých přiměřených opatření počínaje slovním hodnocením, udílením pokynů nebo naopak pochval či odměn, až po ukládání povinností a zákazů či omezení.

Ne každé takové opatření je možné kvalifikovat jako výkon veřejné správy, což dokládá i skutečnost, že zákon č. 109/2002 Sb. výslovně upravuje pouze některá opatření ve výchově. Tato opatření ve výchově zjevně dosahují tak významné intenzity, že zákonodárce považoval za nezbytné upravit je zákonem a tím zároveň stanovit podmínky a meze pro jejich použití. Z toho vyplývá veřejnoprávní rozměr těchto opatření ve výchově. Naopak u méně významných opatření, které svou povahou nedosahují obdobné intenzity, lze konstatovat, že převažuje prvek výkonu rodičovské odpovědnosti, která byla přenesena na zařízení pro výkon ústavní výchovy. Tak tomu může být např. při vydávání běžných pokynů dítěti k úklidu, k přípravě na vyučování, k uložení se ke spánku atp. Přezkum zákonnosti výkonu práv z těchto rodinněprávních poměrů mezi dítětem a zařízením nespadá do pravomoci soudů ve správním soudnictví. Naopak v případech výchovných opatření podle § 21 zákona č. 109/2002 Sb. nebo výchovných opatření obdobné míry intenzity, která jsou způsobilá vyvolat citelný zásah do práv dítěte, se bude jednat zpravidla o výkon veřejnoprávní působnosti. S ohledem na různorodost opatření ve výchově nelze stanovit taxativní výčet opatření, která mají veřejnoprávní rozměr, je třeba vždy přihlížet ke konkrétním okolnostem případu.

V daném případě soud nepochybuje o tom, že jednání žalovaného, které je podle žalobce nezákonným zásahem, má veřejnoprávní povahu, neboť intenzitou a důsledky překračuje běžný výkon rodičovské odpovědnosti. Ze strany žalovaného se tedy jedná o činnost v oblasti veřejné správy a poměr mezi žalovaným a žalobcem má povahu veřejnoprávní. Projednávaná věc proto patří do pravomoci soudů ve správním soudnictví, přičemž věcně a místně příslušným k projednání a rozhodnutí věci je Krajský soud v Praze (§ 7 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

b) Pasivní žalobní legitimace

Podle § 83 s. ř. s. žalovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah. Je tedy na žalobci, aby v žalobě určil, vůči komu se ochrany svých práv domáhá. V daném případě žalobce jako žalovaného označil ředitele žalovaného. Podle § 2 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb. ovšem platí, že dětem poskytují péči školská zařízení, kterými podle § 2 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb. jsou mj. výchovné ústavy. Ředitel zařízení mezi orgány veřejné správy poskytující péči nepatří, je pouze funkční složkou v rámci vnitřní organizace zařízení. Jsou mu sice svěřena práva a povinnosti při výkonu ústavní výchovy, nejedná se však o stanovení pravomoci správního orgánu odlišného od žalovaného. Ředitel zařízení má postavení vykonavatele veřejné správy, tj. osoby, která jedná jménem správního orgánu jako nositele veřejné správy. Obdobné postavení má např. ředitel mateřské školy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2011, č. j. 1 As 53/2011-109, publ. pod č. 2437/2011) nebo ředitel věznice (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2012, č. j. 8 As 53/2011-73, a ze dne 28. 2. 2014, č. j. 5 As 83/2013-34).

Žalobce označil v žalobě jako žalovaného ředitele Výchovného ústavu Obořiště, tedy osobu, která není správním orgánem, nýbrž vykonavatelem veřejné správy v rámci pravomoci svěřené zařízením při výkonu ústavní výchovy. Povinností žalobce je dostatečně určitě označit v žalobě správní orgán, proti němuž žaloba směřuje, tak aby nebylo možné

žalovaného zaměnit za jiný správní orgán. Tuto povinnost žalobce splnil, neboť označením ředitele výchovného ústavu dostatečně určitě identifikoval žalovaného, a nejsou žádné pochybnosti o tom, proti jakému správnímu orgánu žaloba směřuje. Na rozdíl od případů, kdy je v žalobě označen správní orgán, který není pasivně věcně legitimován (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 12. 2014, č.j. Nad 224/2014-53, publ. pod č. 3196/2015 Sb.NSS), tedy nebylo třeba žalobce poučit a vyzvat k opravě označení žalovaného podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Soud jednal jako s účastníkem přímo se žalovaným (srov. obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2011, č. j. 7 Ans 5/2011-104).

c) Umístění žalobce do odděleného pokoje ošetrovny

Posouzení důvodnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, kterou se žalobce domáhá určení nezákonnosti zásahu, se řídí tzv. pětiprvkovým testem, který vyplývá z § 82 s. ř. s. Žaloba je důvodná, jsou-li, a to kumulativně, splněny následující podmínky: žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Nemí-li být jen jediná z uvedených podmínek splněna, nemůže soud deklaratorní výrok o nezákonnosti zásahu vydat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, publ. pod č. 603/2005 Sb.NSS).

Žalobce tvrdí, že umístěním na oddělený pokoj v době od 29. 1. 2015 do 4. 2. 2015 bylo zasaženo do jeho základního lidského práva na osobní svobodu zaručeného čl. 8 Listiny a čl. 5 Úmluvy. V první řadě je třeba v této souvislosti konstatovat, že žalobce byl podle obsahu osobního spisu i podle shodných tvrzení účastníků na pokoj umístěn až dne 30. 1. 2015. Z tohoto důvodu nelze žalobě vyhovět v části týkající se údajného umístění žalobce na pokoj dne 29. 1. 2015.

K nařízení ústavní výchovy došlo rozsudkem Okresního soudu v Chebu ze dne 30. 4. 2014, č. j. 20 P 83/2003-87, a o umístění žalobce do Výchovného zařízení Obořiště bylo rozhodnuto usnesením uvedeného soudu ze dne 4. 12. 2014, č. j. 20 P 83/2003 – 99. Podle názoru části doktríny lze samotnou ústavní výchovu vykonávanou ve výchovném ústavu považovat za omezení základního lidského práva na osobní svobodu ve smyslu čl. 8 odst. 2 Listiny a čl. 5 odst. 1 písm. d) Úmluvy (viz Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol.: *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 223-224). Zdejší soud není oprávněn přezkoumávat zákonnost a důvodnost nařízení ústavní výchovy, neboť rozhodování o ústavní výchově spadá výlučně do pravomoci soudů rozhodujících v občanském soudním řízení.

Umístění žalobce na lůžkovém pokoji ošetrovny bylo realizováno z pokynu ředitele žalovaného a spočívalo v tom, že žalobce byl umístěn po dobu 5 dnů odděleně od všech ostatních dětí na pokoji v lůžkové části ošetrovny, který byl uzamykán a byl mu tím znemožněn volný pohyb. Podle žalovaného se mělo jednat o jakési preventivní opatření, jehož účelem bylo zamezit dalšímu možnému násilnému jednání vůči žalobci a zajistit klidový režim, který byl doporučen lékařem. Po dobu trvání tohoto opatření se stýkal pouze s vychovateli, případně jinými pracovníky žalovaného. Skutečnost, že žalobce mohl kdykoliv přivolat zvonkem příslušného ošetřovatele či vychovatele, na podstatě věci nic nemění, neboť takové opatření mohlo sloužit pouze jako prostředek k zajištění jeho bezpečnosti a základních

potřeb. Přijaté opatření představuje podle soudu natolik závažné a intenzivní omezení volnosti pohybu žalobce, že je na místě posuzovat i toto omezení z hledisek ústavnosti a souladu tohoto opatření s Úmluvou. Jinými slovy, také umístění žalobce na samostatný a uzamčený pokoj je třeba posuzovat jako omezení základního lidského práva na osobní svobodu ve smyslu čl. 8 odst. 2 Listiny a čl. 5 odst. 1 písm. d) Úmluvy.

Z čl. 5 odst. 1 Úmluvy a čl. 8 odst. 2 Listiny vyplývá, že k omezení osobní svobody může pouze v případech a způsobem stanoveným zákonem. Zásah do osobní svobody se musí vždy opírat o zákon co do hmotněprávního základu i procesního způsobu jeho realizace (srov. Wagnerová, E.; Šimíček, V.; Langášek, T.; Pospíšil, I. a kol.: *Listina základních práv a svobod. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2012, s. 217-218; srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. července 2010, č. j. 9 As 5/2010-74, publ. pod č. 2129/2010 Sb. NSS). Ze skutečností zjištěných z osobní dokumentace předložené žalovaným je zřejmé, že k naplnění požadavku zákonnosti v daném případě nedošlo. Zákon umožňuje umístění dítěte s nařízenou ústavní výchovou do oddělené místnosti v podstatě pouze v případech uvedených v § 22 zákona č. 109/2002 Sb., podle něhož lze k tomuto opatření přistoupit v zájmu zklidnění agresivního dítěte a stabilizace jeho psychického stavu. Účelem je výlučně ochrana zdraví a bezpečnosti dítěte samotného, ostatních dětí či pracovníků zařízení. Toto opatření lze použít pouze dočasně, přičemž může trvat v každém jednotlivém případě nejdéle 6 hodin nepřetržitě a celková délka umístění nesmí přesáhnout 48 hodin v průběhu 1 měsíce. Uvedené důvody a podmínky umístění do oddělené místnosti však v daném případě nebyly splněny. Nejednalo se zde o opatření ke zklidnění žalobce, naopak byl umístěn a držen na odděleném pokoji z důvodu preventivní ochrany před případným napadením ostatními dětmi. Žalobce, u něhož existovalo důvodné podezření, že se stal obětí útoku, tak byl paradoxně sám podroben opatření, které zákon vyhrazuje pouze pro případy agresivního dítěte.

Účel přijatého opatření lze sice označit za legitimní, nemá však zákonný podklad, neboť nebyly naplněny podmínky umístění dítěte do oddělené místnosti podle § 22 zákona č. 109/2002 Sb. a nenabízí se ani žádný jiný zákonný důvod omezení osobní svobody. Naopak zvolené opatření je zjevně v rozporu s povinností žalovaného zajistit žalobci péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání (§ 1 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb.). Soud si je samozřejmě vědom, že nastalá situace vyžadovala okamžité řešení, žalovaný však měl a mohl přijmout jiná přiměřená opatření, v jejichž důsledku by nedošlo k omezení osobní svobody žalobce. Dostačujícím opatřením by bylo např. pouhé omezení jeho kontaktu s dětmi z výchovné skupiny, případně zintenzivnění dohledu do doby řádného prošetření incidentu. Ani zdravotní stav žalobce zjevně nepředstavoval důvod k tomu, aby byl žalovaný zcela izolován o samotě na pokoji. Klidový režim, který mu byl doporučen, jistě nelze vykládat tak, že by měl být zcela omezen styk s okolním světem. Nevylučoval-li to jeho zdravotní stav, nebylo namístě omezit jeho pohyb po areálu Výchovného ústavu Obořiště, v přiměřeném rozsahu se případně mohl účastnit výuky, vycházek či jiných aktivit.

Namítal-li žalobce, že mu měl žalovaný umožnit pobyt u matky nebo jiné osoby, lze konstatovat, že takový pobyt by bylo možné realizovat pouze za splnění podmínek § 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 109/2002 Sb. Nepřichází v úvahu aplikace písm. c) téhož ustanovení, jež se vztahuje pouze na pobyt, který je v souvislosti se vzděláváním nebo zaměstnáním dítěte, což není daný případ. Podle § 23 odst. 1 písm. a) zákona č. 109/2002 Sb. lze umožnit dítěti pobyt mimo zařízení na základě povolení ředitele zařízení, podmínkou však je předchozí souhlas orgánu sociálně-právní ochrany dětí podle § 30 zákona č. 359/1999 Sb.

Z obsahu předložené dokumentace vyplývá, že v daném případě pracovníci zařízení začali podnikat kroky k získání souhlasu orgánu sociálně-právní ochrany dětí až dne 2. 2. 2015, kdy matka sdělila telefonicky, že si chce vzít žalobce k sobě domů. Orgán sociálně-právní ochrany dětí však podmínil souhlas až vydáním předběžného opatření příslušného soudu v občanském soudním řízení. K tomu lze konstatovat, že postup orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebyl správný. Podmínka vydání soudního předběžného opatření jde totiž nad zákonem stanovené podmínky pro udělení souhlasu a orgán sociálně-právní ochrany tak v podstatě alibisticky přenesl odpovědnost za přijetí nezbytného opatření na soud na místo toho, aby sám začal zkoumat, zda existují důvody k dočasnému pobytu žalobce u matky. Povinností orgánu sociálně-právní ochrany je aktivně postupovat tak, aby byly chráněny blaho a zájem dítěte (§ 5 zákona č. 359/2002 Sb.). Za situace, kdy byl orgán sociálně-právní ochrany seznámen s nastalou situací a s důvody, pro které žádal ředitel žalovaného o souhlas s pobytem žalobce u matky, měl orgán sociálně-právní ochrany dětí sám vyvinout aktivitu k objasnění toho, zda by takový pobyt byl v souladu se zájmem žalobce (§ 5 zákona č. 359/1999 Sb.) a zda by byl možný s přihlédnutím k rodinnému a sociálnímu prostředí matky a k individuálnímu plánu ochrany žalobce (§ 30 odst. 3 zákona č. 359/1999 Sb.).

Nicméně i žalovanému lze vytknout skutečnost, že požádal o souhlas s pobytem žalobce mimo zařízení až v reakci na telefonickou žádost matky dne 2. 2. 2015. Přistoupil-li již 30. 1. 2015 k radikálnímu opatření, kterým umístil žalobce na samostatný pokoj, měl zároveň ihned začít činit kroky k tomu, aby omezení jeho svobody trvalo co nejkratší dobu. Ačkoliv je pobyt vázán na souhlas orgánu sociálně-právní ochrany dětí bylo povinností žalovaného v souladu se zájmem žalobce učinit účinné kroky k tomu, aby umístění na ošetřovně bylo zkráceno na minimální dobu. Tomuto požadavku však žalovaný nevyhověl a o souhlas s pobytem žalobce u matky požádal orgán sociálně-právní ochrany dětí až po třech dnech od umístění na ošetřovnu.

Tvrzení žalovaného, že žalobce a jeho matka proti umístění na pokoji neprotestovali, na posouzení věci nic nemění. V první řadě totiž toto tvrzení vyvrací již samotná skutečnost, že matka žalobce jako jeho zákonná zástupkyně nejpozději 2. 2. 2015 žádala, aby byl žalobce propuštěn domů. Skutečnost, že žalovaný aktivně nebrojil proti svému umístění na pokoji, nelze bez dalšího vykládat jako souhlas s tímto postupem. V době pobytu ve Výchovném ústavu Obořiště nebyl žalobce plně svéprávný a jako dítě s nařízenou ústavní výchovou byl plně odkázán na péči poskytovanou žalovaným a jeho zaměstnanci. Mohl se tedy i s přihlédnutím k dosavadnímu postupu žalovaného obávat dalších omezení. V této souvislosti je třeba poukázat i na skutečnost, že k umístění na oddělený pokoj v ošetřovně došlo autoritativním pokynem ředitele zařízení, a nikoliv na žádost žalobce. Ten neměl žádnou možnost přijaté opatření ovlivnit. Žalovaný nezjišťoval názor žalobce, ačkoliv je jeho povinností podle čl. 12 Úmluvy o právech dítěte umožnit žalobci vyjádření a jeho názoru věnovat patřičnou pozornost. Stejná povinnost vyplývá i z § 20 odst. 1 písm. j) zákona č. 109/2002 Sb. Ve spise však chybí jakýkoliv záznam o tom, jaké bylo stanovisko žalobce a zda je žalovaný vůbec zjišťoval. V záznamech denní knihy je uvedeno pouze to, že si žalobce nestěžoval v průběhu telefonátů, které mu byly umožněny. Tyto záznamy navíc vyvolávají pochybnosti o tom, zda nedošlo k zásahu do práva žalovaného na ochranu soukromí podle čl. 7 Listiny a čl. 8 Úmluvy, neboť je zjevné, že hovor žalovaného byl monitorován.

Soud shledal, že všechny podmínky shora uvedeného pětiprvkového testu byly v daném případě splněny. Žalobce byl přímo zkrácen na právu na osobní svobodu podle čl. 8

Listiny a čl. 5 Úmluvy, a to v důsledku nezákonného opatření žalovaného, které bylo zaměřeno přímo proti němu. Soud dospěl k závěru, že umístění žalobce na samostatný a uzamčený pokoj v době od 30. 1. 2015 do 4. 2. 2015 bylo nezákonným zásahem a žaloba je v této části důvodná.

Soud se nicméně neztotožnil s názorem žalobce, že pobyt na uzavřeném lůžkovém pokoji ošetřovny představoval v daném případě špatné zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy. Podle tohoto ustanovení nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Jak vyplývá z judikatury Evropského soudu pro lidská práva, špatné zacházení musí dosáhnout minimální úrovně závažnosti, pokud má spadat do působnosti čl. 3. Posouzení tohoto minima je z podstaty věci relativní; závisí na všech okolnostech případu, jako je doba trvání zacházení, jeho fyzické a psychické účinky, a v některých případech, pohlaví, věk a zdravotní stav oběti atd. (srov. rozsudek ESLP ze dne 18. 1. 1978, ve věci *Irsko proti Spojenému království*, stížnost č. 5310/71). Žalobci bylo v předmětné době více než 15 let, přičemž umístění na pokoj trvalo 5 dnů, po celou dobu mu přitom byly zajištěny jeho základní potřeby, měl možnost, byť omezeně, udržovat telefonický kontakt s matkou a dalšími osobami, z podkladů ve spise ani z tvrzení žalobce nevyplývá, že by v důsledku opatření podstatně trpěl nebo že by účelem opatření byl zásah do žalobcovy důstojnosti. I přes nezákonnost nedosáhlo proto opatření žalovaného natolik vysoké intenzity, že by se jednalo o nelidské či ponižující zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy, resp. podle čl. 7 odst. 2 Listiny.

d) Podmínky výkonu ústavní výchovy

Žalobce spatřuje nezákonný zásah v podmínkách pobytu ve Výchovném ústavu Obořiště v období od 20. 1. 2015 do 4. 2. 2015 a v absenci vyhodnocení jeho potřeb a přijetí individuálního plánu pro práci s ním. Brojí proti obecnému režimu výkonu ústavní výchovy, který vyplývá ze zákona č. 109/2002 Sb. a vnitřních předpisů žalovaného, v důsledku něhož měl být podroben neindividualizovanému a nepřiměřeně přísnému režimu, v rámci něhož nedošlo k posouzení jeho individuálních potřeb a nebyl vytvořen individuální plán pro práci s ním.

Žalobce tvrdí, že během výkonu ústavní výchovy docházelo dlouhodobě k omezování jeho základních lidských práv a svobod. Poukazoval přitom zejména na obecné (systémové) nedostatky organizace a výkonu ústavní výchovy, které jsou z mnoha důvodů dlouhodobě předmětem kritiky odborné veřejnosti (viz např. Veřejný ochránce práv: *Zpráva ze systematických návštěv školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy 2011*, dostupná na www.ochrance.cz). Soud si je uvedené kritiky vědom. Je však třeba připomenout, že soudům nepřísluší rozhodovat o tom, jakým konkrétním způsobem má být po stránce organizační, finanční, technické či personální zajištěn výkon ústavní výchovy. Soud je oprávněn (a zároveň povinen) zkoumat pouze to, zda v konkrétní projednávané věci odpovídal způsob výkonu ústavní výchovy požadavkům zákona a zda nedošlo k porušení práv žalobce.

Žalobci lze přisvědčit v tom, že náhradní péče poskytovaná dětem s nařízenou ústavní výchovou musí primárně vycházet z individuálních potřeb každého dítěte. Tento požadavek vyplývá z článku čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, podle něhož platí, že zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti. Zájem dítěte je přitom třeba v každém případě posuzovat individuálně a s ohledem na specifické potřeby a zájmy každého dítěte.

Tyto okolnosti se týkají individuálních vlastností dítěte, kterými jsou např. věk, pohlaví, stupeň vyspělosti, zkušenosti, příslušnost k minoritní skupině, tělesné nebo duševní znevýhodnění, jakož i sociální a kulturní zázemí, z něhož pochází, apod. S ohledem na dynamiku vývoje dítěte a změny okolností je také třeba posuzovat zájem dítěte vždy s ohledem na aktuální stav, neboť konkrétní potřeby každého dítěte se v čase dynamicky vyvíjejí a mění (srov. *Všeobecné vyjádření Výboru OSN pro práva dětí č. 14 o právu dítěte na zohlednění jeho nejlepšího zájmu jako předního hlediska ze dne 29. 3. 2013*, odst. 24 a 48, dostupné na <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CRC/Pages/CRCIntro.aspx>). Princip individualizace a zohlednění nejlepšího zájmu dítěte ovšem má svůj odraz i v rovině vnitrostátního práva. Zákon č. 109/2002 Sb. stanoví v § 1 odst. 1 jako základní zásadu, že v zařízeních musí být zajištěno základní právo každého dítěte na výchovu a vzdělávání v návaznosti na ústavní principy a mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána. Povinnost individualizace péče mimoto lze dovodit i ze třetí věty tohoto ustanovení, která klade důraz na to, aby bylo s dítětem zacházeno v zájmu plného a harmonického rozvoje jeho osobnosti s ohledem na potřeby osoby jeho věku. V obecné rovině proto platí, že povinnost individualizovaného přístup k dítěti se uplatní i při výkonu ústavní výchovy.

K zajištění individualizace péče upravuje zákon č. 109/2002 Sb. také základní nástroje, jež umožňují zohlednění individuálního zájmu konkrétního dítěte. V první řadě je to zajištění specifických výchovných a vzdělávacích potřeb dítěte v odstupňovaném rozsahu (§ 2 odst. 10 zákona č. 109/2002 Sb.). Tímto způsobem dochází k rozlišení základních skupin dětí podle jejich specifických potřeb, přičemž odstupňování stanoví přímo zákon. K hodnocení a zařazení dítěte do konkrétního stupně slouží komplexní diagnostická zpráva s návrhem specifických výchovných a vzdělávacích potřeb, jejímž vypracováním jsou pověřeny diagnostické ústavy (§ 5 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb.). Zákon stanoví povinnost průběžného posuzování dětí s ohledem na jejich vývoj, které se provádí v součinnosti s odborným pracovníkem diagnostického ústavu nejméně jedenkrát v kalendářním roce (§ 2 odst. 11 zákona č. 109/2002 Sb.). Individualizace péče je dále zajištěna kombinací opatření podle zákona č. 109/2002 Sb., mezi něž patří mj. vytváření výchovných skupin (§ 4 zákona č. 109/2002 Sb.) či pravidelná diagnostika dítěte (§ 10 odst. 11 zákona č. 109/2002 Sb.).

Klíčovým nástrojem zajištění individualizované péče o děti v ústavní výchově je program rozvoje osobnosti, který je vytvářen pro každé jednotlivé dítě, a to rovněž na základě komplexní diagnostické zprávy (§ 5 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb.). Program musí být vypracován zvlášť pro každé dítě a jeho zpracováním na základě komplexní diagnostické zprávy je pověřen pedagogický pracovník určený ředitelem zařízení (§ 5 odst. 2 vyhlášky č. 438/2006 Sb.). Program rozvoje osobnosti je nástrojem pro potřeby zajištění všestranného rozvoje jeho osobnosti z hlediska sociálního, psychického, pedagogického či zdravotního, jehož uskutečňování je povinností ředitele zařízení [§ 24 odst. 1 písm. m) zákona č. 109/2002 Sb.]. Představuje základní plán výchovně vzdělávací péče o konkrétní dítě, který obsahuje popis současného stavu, diagnostické poznatky, cíl péče a jednotlivé postupy v různých oblastech života dítěte. Je nástrojem individuálního posouzení dítěte a plánování výchovného a vzdělávacího působení na dítě, jakož i k průběžnému vyhodnocování výsledků tohoto působení. Je nástrojem nejenom pro potřeby pedagogického působení na dítě, ale rovněž k zajištění všestranného rozvoje jeho osobnosti z hlediska sociálního, psychologického či zdravotního. Není výlučně plánem poskytování pedagogické péče, jak mylně uvádí žalobce. Takový výklad zcela opomíjí systematiku zákona č. 109/2002 Sb. Účelem zařízení je zajišťovat dítěti náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy

a vzdělávání (§ 1 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb.). Zařízení plní ve vztahu k dětem zejména úkoly výchovné, vzdělávací a sociální (§ 14 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb.). Plnění všech těchto úkolů proto musí najít odraz také v obsahu programu rozvoje osobnosti.

Nelze proto učinit závěr, že by byl za současného stavu výkon ústavní péče vystavěn na nerespektování individuálních potřeb dítěte, jak uvádí žalobce. Individualizovaný přístup tvoří z hlediska zákona č. 109/2002 Sb. integrální součást poskytování péče dětem s nařízenou ústavní výchovou a k dosažení toho účelu slouží mj. i diagnostické a plánovací nástroje upravené v zákoně č. 109/2002 Sb., a to komplexní diagnostická zpráva a program rozvoje osobnosti dítěte. Pokud právní předpisy upravující výkon ústavní výchovy, neobsahují pojmy „vyhodnocení potřeb dítěte“ a „individuální plán“ používané např. zákonem č. 359/1999 Sb., na něž žalobce poukazuje, neznamená to, že by individualizace potřeb a zájmů dětí byla při poskytování ústavní péče popřena. Z tohoto důvodu nelze dovozovat, že by terminologické rozdíly mezi zákonem č. 109/2002 Sb. a zákonem č. 359/1999 Sb. měly za důsledek zcela odlišný přístup k péči o dítě a zohledňování jeho zájmů. Pokud jde o požadavek žalobce na přijetí individuálního plánu, pak je třeba konstatovat, že zákon č. 109/2002 Sb. neukládá žalovanému povinnost zpracovat dokument, který by byl takto formálně označen. Účel individuálního plánu plní program rozvoje osobnosti.

V případě žalobce došlo k zjištění a vyhodnocení individuálních potřeb v průběhu jeho pobytu v diagnostických ústavech, a to v Dětském diagnostickém ústavu Liberec, kde pobýval od 7. 1. 2013 do 11. 3. 2013, a v Dětském diagnostickém ústavu Plzeň, kde pobýval od 9. 1. 2014 do 28. 3. 2014. V obou případech byly při ukončení pobytu vypracovány komplexní závěrečné zprávy, které obsahují vyjádření etopeda, pedagoga, vychovatele, psychologa, jakož i zdravotnických pracovníků. Zprávy obsahují poznatky o chování a potřebách žalobce, poskytují ucelený obraz o jeho povaze a osobních vlastnostech a obsahují rovněž doporučení a návrhy individuálního plánu pro práci s žalobcem. Tím byla splněna povinnost zpracovat komplexní diagnostickou zprávu podle § 5 odst. 3 zákona č. 109/2002 Sb. a byl naplněn požadavek na zjištění a vyhodnocení individuálních potřeb žalobce. Pokud jde o zpracování programu rozvoje osobnosti, pak z obsahu předloženého osobního spisu vyplynulo, že zpracování programu bylo zahájeno, ovšem nebyl dopracován z důvodu, že žalobce pobýval v zařízení po velice krátkou dobu (od 20. 1. 2015 do 4. 2. 2015). Zákon č. 109/2002 Sb. a vyhláška č. 438/2006 Sb. ovšem nestanoví lhůtu k vypracování plánu. Uplatní se proto § 6 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, z něhož vyplývá, že je povinností správního orgánu postupovat bez zbytečných průtahů a učinit úkon ve lhůtě přiměřené. V daném případě žalovaný po přemístění žalobce do Výchovného ústavu Obořiště zahájil bez odkladu kroky k vypracování programu. Ačkoliv tedy plán rozvoje osobnosti nebyl dopracován, je zřejmé, že žalovaný svým povinností dostál a že zpracování kompletního programu rozvoje osobnosti znemožnily překážky, které nemají původ na straně žalovaného.

Žalobce dále označil za důvod nezákonnosti podmínek pobytu žalobce ve Výchovném ústavu Obořiště omezení rozsahu vycházek. Pokud jde o právo dítěte na vycházky, vyplývá z § 20 odst. 1 písm. p) zákona č. 109/2002 Sb., že každé dítě starší 7 let má právo na samostatné vycházky se souhlasem pedagogického pracovníka, ledaže mu bylo uděleno výchovné opatření v podobě zákazu nebo omezení vycházek. Samostatná vycházka je tedy právem dítěte, které nelze omezit jinak než z důvodů a způsobem v zákoně uvedeným. Podmínku souhlasu pedagogického pracovníka přitom nelze vykládat tak, že by bylo plně na jeho úvaze, zda vycházku povolí či nikoliv. Souhlas by měl být udělen vždy, pokud o to dítě požádá

a nebrání-li tomu konkrétní důvody spočívající např. v organizaci výuky a společných činností, porušování povinností dítěte (např. neplnění školních povinností, nedodržování pořádku, nevhodné chování apod.) anebo pokud to nedovoluje zdravotní stav nebo jiné objektivní důvody (např. nepřízeň počasí). V každém případě však musí být přípustnost samostatné vycházky posuzovaná individuálně a s ohledem na konkrétní okolnosti (k tomu srov. Veřejný ochránce práv: *Zpráva ze systematických návštěv školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy 2011*, str. 85-87).

Je přípustné, aby žalovaný přiměřeným způsobem upravil vnitřním řádem i časový rozvrh a rozsah individuálních vycházek. Jedná se o uplatnění práva na přijetí přiměřených výchovných opatření při výchově dítěte, které vyplývá z plnění náhradní rodičovské péče a odpovědnosti (§ 857 o. z.), z něhož vyplývá též oprávnění usměrňovat činnost dítěte a trávení jeho volného času. Nelze se totiž domnívat, že by děti s uloženou ústavní výchovou mohly užívat práva chodit na vycházky tak, aby to omezovalo účel ústavní výchovy, školní výuku, komunitní aktivity atd. Obdobně jako rodiče plánují program svým dětem i výchovný ústav je oprávněn organizovat časovou náplň dětí, které jsou mu svěřeny do výchovy.

V daném případě stanoví čl. 5.4 vnitřního řádu jako základní zásadu, že vycházky jsou umožněny všem dětem s ústavní výchovou, které o vycházku požádají skupinového vychovatele. Bližší pravidla vycházek vyplývají z vnitřních směrnic č. 11 a č. 12, z nichž vyplývá, že vycházky lze čerpat ve všední dny v době osobního volna případně skupinové činnosti. Celodenních vycházek lze udělit v sobotu a v neděli. Časový rozsah vycházek se odvíjí od zařazení dítěte do kategorie výhod. V kategorii 1 má dítě kredit vycházek v rozsahu 4 hodin během školního týdne a k tomu celodenní vycházku v sobotu nebo v neděli. V případě zařazení do kategorie 0 náleží dítěti kredit vycházek pouze v rozsahu 2 hodin v sobotu nebo v neděli. Uvedený režim vycházek odpovídá s ohledem na povahu zařízení zásadě přiměřenosti a požadavkům zákona č. 109/2002 Sb. V zařízení typu výchovného ústavu je pečováno o děti starší 15 let se závažnými poruchami, které vyžadují dohled ve vyšší míře, a tomu musí být přizpůsobena i organizace jejich aktivit. Zcela liberální režim by mohl mít v takovém případě negativní dopady na dosažení účelu péče poskytované ve výchovném ústavu. Vnitřní předpisy podle soudu používají vyvážený přístup k časovému omezení vycházek, tak aby měly děti možnost dostat se ven ze zařízení a aby zároveň nebyl dotčen účel ústavní výchovy a časová organizace dne v zařízení (čas oběda, večeře, společné činnosti, čas úklidu, příprava na vyučování atd.). Vnitřní předpisy nestanoví takové podmínky, které by dětem vycházky znemožňovaly. Pokud jde o omezení rozsahu vycházek u dětí kategorie 0, jedná se o sankční opatření, kterým je omezeno právo na vycházky podle § 20 odst. 1 písm. p) zákona č. 109/2002 Sb. Toto omezení je však důsledkem předchozího závadového jednání dítěte v souladu s podmínkami, které jsou stanoveny ve vnitřní směrnici č. 11, a uplatňuje se pouze po dobu 1 týdne. Plní tedy úlohu opatření ve výchově, používanému obdobně i u dětí vychovávaných rodiči, a lze je hodnotit jako přiměřené. Navíc i dítě zařazené do kategorie výhod 0 má po dobu zařazení do této kategorie možnost samostatných vycházek alespoň v základním rozsahu 2 hodin o víkendu. S ohledem na tyto okolnosti proto nelze uvedený režim vycházek, tak jak je nastaven v citovaných vnitřních předpisech žalovaného, hodnotit jako nepřiměřeně restriktivní.

Pokud tedy žalobce namítá, že žalovaný plošně zbavil všechny děti možnosti vycházek vnitřními předpisy, nelze mu přisvědčit. Je vždy na vychovateli, aby uvážil, zda existují důvody, které by bránily udělení vycházek. V rámci této úvahy je třeba zohlednit zejména individuální okolnosti, přičemž vodítkem mohou být i doporučení obsažená v programu

rozvoje osobnosti. Pokud důvody k odmítnutí vycházky neexistují, mělo by být dítěti umožněno opustit zařízení, a to i samostatně. Pokud je vycházka bezdůvodně odmítnuta, pak se jedná o pochybení, které ovšem není založeno na režimu vycházek nastaveném vnitřními předpisy žalovaného. Jinými slovy omezení, která vyplývají z vnitřních předpisů vydaných žalovaným, nepředstavují sama o sobě zásah do práv žalobce. Tvrzení o nezákonném omezení práva opouštět zařízení žalovaného proto soud shledal nedůvodným.

Hodnocení zákonnosti podmínek pobytu žalobce v zařízení nelze nadto zúžit pouze na realizaci vycházek a na trávení volného času. Je třeba je posuzovat v kontextu celého souboru vzájemných práv a povinností mezi žalobcem a žalovaným. Výkon ústavní péče představuje komplexní vztah, který je souhrnem vzájemných práv a povinností dítěte na straně jedné a zařízení na straně druhé, jejichž účelem je zajistit hmotné i nehmotné potřeby dítěte. Povinností zařízení je zajišťovat výchovu a vzdělávání dítěte a vytvářet podmínky podporující sebedůvěru dítěte, rozvíjející citovou stránku jeho osobnosti a umožňující aktivní účast dítěte ve společnosti (§ 1 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb.). Zařízení plní ve vztahu k dětem úkoly výchovné, vzdělávací a sociální (§ 1 odst. 1 a § 14 odst. 1 zákona č. 109/2002 Sb.) a v obecné rovině je rozsah náhradní péče vymezen tak, že zařízení poskytují péči jinak poskytovanou osobami odpovědnými za výchovu (§ 2 odst. 2 zákona č. 109/2002 Sb.). Péče se týká také hmotných potřeb dítěte, které jsou zajištěny poskytováním plného přímého zaopatření. Plné přímé zaopatření zahrnuje stravování, ubytování a ošacení, učební potřeby a pomůcky, úhradu nezbytně nutných nákladů na vzdělávání, úhradu nákladů na zdravotní služby, ve stanovených případech i léčiva a zdravotnické prostředky, kapesné, osobní dary a věcnou pomoc při odchodu zletilých ze zařízení, a úhradu nákladů na dopravu do sídla školy (§ 2 odst. 7 a 9 zákona č. 109/2002 Sb.).

Podmínky pobytu je proto třeba chápat široce jako veškerou péči zajišťující všestranný rozvoj osobnosti dítěte. Jinými slovy podmínky pobytu nepředstavují pouze fyzické setrávání žalobce v zařízení a naplňování jeho volného času, nýbrž zahrnují veškerou péči, kterou poskytuje zařízení. I kdyby tedy došlo k dílčímu rozporu ve vymezení práv dětí ve vnitřních předpisech Výchovného ústavu Obořiště se zákonem, nebylo by to bez dalšího důvodem k vyslovení výroku o tom, že nezákonné byly veškeré podmínky pobytu žalobce v zařízení, jak žalobce formuloval žalobní petit. Zjištěné nezákonnosti by musely dosahovat takové intenzity, že by bylo možné dovodit, že způsob zajištění výkonu ústavní výchovy byl nezákonný ve svém souhrnu. Nic však nebrání tomu, aby se v případě dílčí nezákonnosti stanovených podmínek výkonu ústavní výchovy, např. nepřiměřeným omezením vycházek ve vnitřním řádu, dítě domáhalo vyslovení nezákonnosti takového dílčího omezení. Soudní ochrany se lze bezpochyby domáhat za podmínek stanovených zákonem i proti individuálním opatřením, pokynů či jiným úkonům výchovného ústavu, jimiž došlo k nezákonnému omezení práv dítěte.

Vázán uplatněným žalobním petitem tedy soud dospěl k závěru, že tvrzený zásah nebyl nezákonný (3. podmínka pětiprvkového testu). Soud dále nezkoumal, zda došlo k naplnění zbývajících podmínek důvodnosti uplatněné žaloby, neboť všechny podmínky musí být naplněny kumulativně.

Za této situace tedy soud shledal, že žaloba není v této části důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

Soud tak s ohledem na shora uvedené důvody shledal žalobu z části důvodnou, a proto podle výroku I. určil, že zásah spočívající v umístění žalobce na samostatný a uzamčený pokoj byl nezákonný (§ 87 odst. 2 s. ř. s.). Ve zbylé části žalobu výrokem II. zamítl pro nedůvodnost (§ 87 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle zásady procesního úspěchu v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Každý z účastníků byl z procesního hlediska přibližně stejně úspěšný, žádnému z účastníků tedy náhrada nákladů řízení nenáleží.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. června 2016

JUDr. Milan Podhrázký, v. r.
předseda senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová